

Š i f r a k a n d i d a t a :

Državni izpitni center

M 0 7 2 5 4 1 2 3

JESENSKI ROK

PSIHOLOGIJA

==== Izpitna pola 3 =====

Petek, 31. avgust 2007 / 90 minut

Dovoljeno dodatno gradivo in pripomočki:

Kandidat prinese s seboj nalivno pero ali kemični svinčnik.

Kandidat dobi dva ocenjevalna obrazca in dva konceptna lista.

SPLOŠNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila. Ne izpuščajte ničesar.

Ne obračajte strani in ne začenjajte reševati nalog, dokler Vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na tej strani in na ocenjevalna obrazca).

V tej poli so štiri strukturirane naloge. **Izberite in odgovorite na tri.** V naslednje okvirčke napišite številke nalog, ki naj jih ocenjevalec popravi.

Če številk ne boste vnesli, bo ocenjevalec popravil prve tri naloge, ki ste se jih lotili.

Odgovore vpisujte v za to predvideni prostor v izpitni poli, z nalivnim peresom ali kemičnim svinčnikom. Pišite čitljivo. Nečitljive rešitve in nejasni popravki se točkujejo z nič (0) točkami. **Osnutek, ki ga lahko napišete na konceptna lista, se pri ocenjevanju ne upošteva.**

Odgovore na posamezna vprašanja pri vsaki nalogi označite z ustrezno črko vprašanja. Neoznačeni odgovori se točkujejo z nič (0) točkami.

V nalogi je v oklepaju na desni strani navedeno število možnih točk.

Zaupajte vase in v svoje sposobnosti.

Želimo Vam veliko uspeha.

Ta pola ima 12 strani, od tega 2 prazni.

PRAZNA STRAN

Obrnite list.

1. Humanistični psiholog Carl Rogers je bil prepričan, da je veliko njegovih nevrotičnih klientov odraščalo v družinah, v katerih niso bili brez pogojno ljubljeni, ampak so starši pogojevali svojo ljubezen do otroka z otrokovim lepim vedenjem. S tem so mu sporočali, da bi namesto njega raje imeli drugačnega – idealnega otroka, ki se nikoli ne bi vedel neustrezno. Ti otroci so zato pozneje hrepeneli po tem, da bi jih drugi ljudje imeli radi in jih cenili, zanemarili pa so lastno samoaktualizacijo. Za vrednotenje svoje samopodobe so uporabljali nerealno visoke kriterije.

(Povzeto po učbeniku Psihologija avtoric Hayes in Orell, 1998)

- A) Opredelite brezpogojno pozitivno vrednotenje, ki v Rogersovi teoriji predstavlja prvi pogoj za osebnostno rast. Poimenujte še druga dva pogoja osebnostne rasti. (3 točke)

B) Rogers meni, da je naša samopodoba sestavljena iz dveh delov: realnega in idealnega jaza. Opišite, kaj predstavlja realni jaz in kaj idealni jaz. Razložite, zakaj so osebe v gornjem besedilu med odraščanjem doživljale razkorak med obema vrstama jaza. (4 točke)

C) Presodite najpomembnejše prispevke humanističnih teorij k pojmovanju osebnosti (4 presoje). (4 točke)

2. Raziskovalci so razdelili preučevance v dve skupini, pri čemer so poskrbeli, da so bili preučevanci v obeh skupinah izenačeni po starosti, spolu in inteligentnosti. Preučevanci v prvi skupini so morali popiti določeno količino pravega čaja, v drugi pa enako količino vode, saj je raziskovalce zanimalo, ali pravi čaj vpliva na zbranost pri reševanju miselnih problemov. Vsi preučevanci so nato v hrupnem prostoru eno uro reševali miselne probleme različnih težavnosti.

A) Opredelite (definirajte) eksperiment. Določite, kaj je v tem eksperimentu neodvisna in kaj odvisna spremenljivka. (3 točke)

B) Kako pri eksperimentu imenujemo prvo in kako drugo skupino iz besedila naloge? Razložite, zakaj raziskovalci pri eksperimentih največkrat uporabijo dve skupini in ne samo ene. (4 točke)

C) Zamislite si raziskovalni problem, ki bi ga lahko preučevali z eksperimentom, ter presodite prednosti in pomanjkljivosti eksperimenta. (4 točke)

3. Po uspešno opravljeni maturi se je Peter znašel pred zanj še težjo nalogo. Odločiti se mora, kateri študij ozziroma poklic je »tisti pravi«. Želi raziskovati obnašanje v socialnih skupinah, zanimajo ga komunikacija in težave v medosebnih odnosih. Po temeljitem premisleku je izbral študij psihologije.

- A) Poimenujte psihološko panogo, v kateri bo Peter lahko uresničil svoje želje.
Naštejte še dve panogi, ki ju uvrščamo med teoretične psihološke panoge. (3 točke)

B) Izberite tri uporabne psihološke panoge in pojasnite, s čim se ukvarjajo. Za vsako izbrano panogo navedite primer možne zaposlitve oziroma delovnega mesta. (4 točke)

C) Presodite, katere teoretične panoge bo uporabil šolski svetovalni delavec pri obravnavi učenca z učnimi in vedenjskimi težavami. Utemeljite svojo presojo. (4 točke)

4. Nina se je morala za dober učni uspeh v osemletki pošteno truditi. Kljub temu se je v 6. razredu »zalomilo« pri matematiki. Šolska svetovalna delavka, h kateri se je zatekla po pomoč, je v psihološko obravnavo vključila tudi test inteligentnosti. Na testu inteligentnosti je Nina dosegla nizek rezultat.

A) Opredelite pojem inteligentnosti in navedite, v kakšne namene uporabljamo testiranje inteligentnosti. (3 točke)

B) Formula za izračun IQ je $MS / KS \times 100$. Pojasnite, kaj pomenijo kratice v formuli, in razložite, zakaj je tako računanje intelligentnosti primerno le za otroke in mladostnike. Kateri količnik se uporablja pozneje? (4 točke)

C) Razpravljajte o tem, zakaj moramo biti pri razlagi testnih rezultatov previdni? (4 točke)

PRAZNA STRAN